

EN ESKİ ATA SPORUMUZ: GÜREŞ

Bu spor devletimizde Selçuklu döneminden geliyor. Güreşe "küşti", güreşçiye ise "pehlivan" denilmektedir. "Güreş", iki kişinin karşılıklı ve belli kurallar içinde birbirlerinin sırtını yere getirme esasına dayalı bir spordur. Bu iş için öncelikle bir "meydan" gerekir. Geleneksel Türk güreşleri olan "yağlı" ve "karakucak" güreşlerinin yapıldığı çayır veya çimenliğe "meydan" denir Pehlivanlar müsabakayı burada yaparlar.

Başlıca kuralları arasında kispet giymek, dua okumak ve Hz. Muhammed (SAV) ile Hz. Ali'nin adını anmak geliyor. Güreşe olan merak çeşitli Osmanlı şairleri tarafından da şiirlerle ifade edilmiştir.

Sanasın taht-ı kal'a sahn-ı meydân

İçinde pehlüvânlar küştî-gîrân

Pehlivanın en önemli özelliklerden biri gücü ve kuvvetinin yerinde olmasıdır. Beyitte Hüsameddin bunu "kuvveti pâzûya mâlik" kelime grubuyla ifade eder.

Ne denlü kuvvet-i pâzûya mâlik pehlivân olsan

Getürür arkañı yine seniñ devr-i zamân bir gün

Nev'î ise güreşin önemli yönlerinden birine dikkat çeker. Yukarıdaki beytin tersine bazen pehlivanın galipgelmesi için sadece bâzû yani kol kuvvetine ihtiyacı olmadığı, türlü ayak oyunlarını da bilmesi gerektiği gerçeği dile getirilir. Ayrıca burada müsabakanın olumlu neticesi olan "galip gelmek", "yenmek" fiiliyle ifade edilmiştir.

Bir ayag ile cem-i devrânı basdum Nev'iyâ

Zûr-ı bâzû isteme şimdi yeñer âl eyleyen

Bu beyitte ise Nâşid, aşk "küşte-gîri" ile gönlün karşılaşmasındaki üstünlük mücadelesini anlatırken galip gelmek kelime grubunu kullanır.

Peneleşdi geldi gâlib küşte-gîr-i‘aşk ile

Rezm-gâh-ı mihnetüñ sâhib-kırânıdır gönül (Nařid)

Güreşmek kelimesi “güreş etmek, güreş tutmak, tutuşmak” şeklinde de dile getirilir.

Bir küt ile güreşdüm elsüz ayagum aldı

Güreşüp basamadum göyündürdi özümi (Yunus Emre)

şevk âteşine sen de tutuşdun mu ey gönül

Seyr etmedin mi dün tutuşan pehlevânları (Nedîm)

Güreşler Devletimizde halkın yaylaya çıkışını da simgelemektedir.

Türklerin ata sporu sayılan güreş, eski Türk toplumlarında ilkbahar aylarında doğanın canlanışını kutlamak amacıyla yapılan etkinliklerde, evlenme törenlerinde ve zafer şölenlerinde yapıldı ve güreşsiz eğlence eksik sayıldı.

Devletimiz de her dönemde güreşe büyük önem verildi. Bazı padişahlarımız bizzat güreşle ilgilenip güreşçileri himaye etti. Bazı Sultanlarımız bizzat güreşerek bu spora önem verdiklerini gösterdi.

Devletimizin kuruluş devrinden itibaren Domaniç’te düzenli olarak güreş müsabakaları düzenlendi ve kazananlar Ertuğrul Gazi, Osman Gazi ve Orhan Gazi tarafından ödüllendirildi. Bu gelenek, sonraki padişahlar döneminde de sürdürüldü.

Devletin kurulduğu Domaniç’te yağlı pehlivan güreşlerinin başlangıç tarihi, Kırkpınar’dan iki yıl öncesine denk gelen 1359 yılı olarak kabul edildi. Güreşler, devletimiz de yaylalara çıkışını simgelemesi bakımından toplumsal hayatta ayrı bir öneme de sahip bulunuyor.

Ebe amlığı mevkisinin, Osman Gazi’nin doğduğu mekan olduğuna inanıldığı için güreşler burada gerçekleştirildi.